

ATT SKRIVA EN TIDNINGSARTIKEL MINNESLISTA

- 1 **Att skaffa information.** Man kan skaffa information från olika källor: ur böcker och tidningar, på internet, genom intervjuer etc.

Källkritik

Kom ihåg att kritiskt utvärdera och jämföra källorna.

- 2 **Fotografering och filmning.** Be de personer du fotograferar eller filmar om tillstånd för fotograferingen eller filmningen och för publicering av bilderna.

- 3 **Användning av textmaterial.**

Man får fritt använda information och idéer

Du kan samla in information från olika källor och återberätta den med dina egna ord. Kom ihåg källhänvisningarna.

Citat

När du använder en annan persons text ord för ord är det fråga om citat. Citat markeras med citattecken och en källhänvisning.

Användning av verk som författats av andra

För att använda ett verk som författats av en annan person, exempelvis kopiera en dikt eller tidningsartikel och använda den i sitt eget arbete, behöver man tillstånd från upphovsmannen eller rättsinnehavaren.

- 4 **Användning av fotografier.** I en tidningsartikel kan du använda:

- a. Bilder som du tagit själv
- b. Bilder som tagits eller gjorts av andra

Med upphovsmannens tillstånd

Du kan be fotografen eller rättsinnehavaren själv om användningstillstånd.

Med CC-licens som tillåter kommersiell användning

Licenssymbolen anger vad du får göra. CC-licenssymbolerna och upphovsmannens namn ska finnas bredvid bilden.

Publiceringsfria bilder

Bilder vars skyddstid har löpt ut får publiceras och användas fritt.

Begränsningar av upphovsrätten som tillåter användning av bilder av konstverk och fotografering eller filmning av konstverk

I bedömande texter, såsom en recension av en konstutställning, och artiklar om aktuella händelser, såsom en nyhetsartikel om öppnandet av en konstutställning eller avtäckningen av ett konstverk, får man använda bilder av konstverk som anknyter till texten.

Ett konstverk får synas i bakgrunden på en bild eller i en video om det har underordnad betydelse.

- 5 Användning av videor.** För att använda en video eller en del av den i en tidningsartikel krävs tillstånd. Du kan be upphovsmannen eller upphovsrättsinnehavaren (t.ex. en producent) om tillstånd eller så kan upphovsmannen ha tillåtit användning av videon genom en CC-licens. Läs noggrant igenom användningsvillkoren för CC-licensen.

Man får länka direkt till en video som är lagligt tillgänglig på nätet.

För att använda en video på en annan webbplats än den ursprungliga krävs i allmänhet tillstånd från upphovsmannen eller rättsinnehavaren.

- 6 Ange upphovsmännen.** Kom ihåg att ange alla upphovsmän och uppgifter om upphovsmännen till de verk du använt i samband med din artikel.
- 7 Publicering av en tidningsartikel.** Kontrollera att du har alla nödvändiga tillstånd för publicering av bilder och andra verk.

Personer som intervjuats vill ofta kontrollera texten innan artikeln publiceras.

Om man inte planerar att publicera sitt projektarbete på nätet eller i en tryckt publikation får man använda bild- och textmaterial i skolprojekt även med läroanstaltens kopieringslicens. Kopieringslicensen ger rätt att dela ett projektarbete man gjort i skolan i läroanstaltens slutna nätverk.

